

A la comarca no hi ha al·lèrgic per a adults. El darrer any i mig s'han derivat 278 casos

A Osona s'atenen unes 40.000 al·lèrgies oculars i respiratòries cada any

Vic

Carles Fiter

Diuen que “la primavera, la sang altera”, però per a molts aquesta estació de l'any és sinònim de picor als ulls, nas tapat o asma. Aquests són els principals símptomes d'una al·lèrgia respiratòria. D'al·lèrgies n'hi ha moltes més, però ara es pateix i se'n parla més perquè “la primavera és quan més producció de pol·len hi ha per part de les plantes al·lèrgiques”, explica Joan Bartra, al·lèrgic i president de la Societat Catalana d'Al·lèrgia, de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya. Durant l'any, d'al·lèrgies respiratòries també n'hi ha als àcars de la pols o als epitelis (per exemple, el pèl dels animals). “L'al·lèrgia respiratòria va més enllà de la al·lèrgia, malgrat que hi ha un pic d'incidència aquesta època de l'any”, puntualitza.

I Osona, tal com subratlla Bartra, “és una comarca molt rica quant a fonts al·lèrgiques”, des del pol·len d'algunes plantes, com les gramínies, fins als àcars o epitelis. Segons dades del Departament de Salut, durant el 2023 es van fer més de

41.000 atencions a persones amb patologies vinculades a les al·lèrgies respiratòries. Aquesta xifra, que inclou rinitis, asma i conjuntivitis, representa gairebé un 63% del total d'al·lèrgies ateses, és a dir, dues terceres parts.

Els pacients que presenten símptomes lleus o moderats són atesos als seus centres de referència d'atenció primària. La majoria i els principals motius de consulta per al·lèrgies –en general– són per conjuntivitis (un 40%), rinosinusitis, urticàries, rinitis i dermatitis. L'any passat, als centres d'atenció primària de l'ICS a Osona, es van fer unes 8.500 consultes per aquests diagnòstics i els primers cinc mesos del 2024 se situen per sobre les 3.800.

Els casos més complexos i persistents es deriven al Consorci Hospitalari de Vic. Fonts del CHV confirmen que disposen d'un especialista en al·lèrgia infantil i immunologia a l'Hospital de Vic. Pel que fa als adults, es deriva cada cas a un especialista o un altre, en funció de la patologia: si les al·lèrgies afecten les vies respiratòries es deriven al pneumòleg i les cutànies, al dermatòleg.

Atencions a persones al·lèrgiques a Osona

	2022	2023
Total al·lèrgies	62.525	65.945
Al·lèrgies respiratòries i oculars	38.075	41.242
Conjuntivitis	15.801	17.463
Rinitis	12.333	13.336
Asma	9.941	10.443

Aquells casos d'al·lèrgies que no es poden atendre a Vic per la seva complexitat s'envien a altres centres propers a l'àrea metropolitana. Entre el gener del 2023 i l'abril del 2024 s'han derivat 278 casos a fora d'Osona. En aquestes derivacions s'hi inclouen totes les al·lèrgies, de les quals un 6,5% van ser per reaccions al·lèrgiques de les vies respiratòries.

■ SENSE AL·LÈRGIC PER A ADULTS

“Osona és un dels punts negres en l'atenció

al·lèrgològica”, diu Bartra, remarquant que “en tota la comarca no hi ha un al·lèrgic al sistema públic, sobretot a l'edat adulta”. En aquesta línia, assenyala que hi ha “una densitat de població important i un hospital de referència”, com és el de Vic, que atén pacients d'altres comarques, com el Ripollès.

Precisament, l'objectiu de la Societat Catalana d'Al·lèrgia és que “hi hagi una equitat en l'atenció de la patologia al·lèrgica a tot el territori català”, subratlla Bartra. Fonts del Departament de Salut apunten que és un dels aspec-

tes que s'està treballant en el marc de la col·laboració de la xarxa de la C-17.

■ PRIMAVERES I TRACTAMENTS

Els mitjans de comunicació acostumem a descriure com passaran la primavera els al·lèrgics. Aquestes prediccions, segons Bartra, es fan després de creuar variables meteorològiques –de temperatura, pluviositat– futures i passades “per intentar fer una predicció de la pol·linització”, que a vegades es veuen alterades pels canvis de temps.

Ara bé, tal com remarca, “més enllà de hi hagi més o menys pol·len, cada pacient en necessita una quantitat determinada per tenir símptomes”. Això significa que “hi ha una proporció important de pacients que amb poca quantitat en tenen prou”. Obviament, “a més exposició i més intensitat de pol·len, més afectació hi ha i més pacients presentaran símptomes”.

“N'hi ha que només els afecta els ulls o el nas; d'altres, ulls i nas, i d'altres que, a part d'això, també els bronquis, que és l'asma”, explica l'al·lèrgic. O sigui, “no tothom es comporta de la mateixa manera”, però “és molt difícil que tinguis un pacient amb asma al·lèrgic sense tenir símptomes de nas i ulls”.

Per combatre'ls, “hi ha diferents tractaments que s'han d'utilitzar en funció de la gravetat, intensitat i persistència dels símptomes”. N'hi ha de preventius, aquells que un cop conegut el causant el pacient s'anticipa, i els simptomàtics, que com diu el nom ataca el símptoma de l'òrgan

“Moltes vegades no cal posar-li una etiqueta”

Cristina Muñoz és metgessa de família al CAP de Manlleu

Manlleu

C.F.

El CAP és la porta d'entrada dels pacients, també dels que pateixen al·lèrgia. N'hi ha tot l'any, però sí que és cert que els professionals noten un repunt de casos per les respiratòries quan comença el bon temps. “Aquestes solen durar de febrer a juny”, explica Cristina Muñoz, metgessa de família al CAP de Manlleu, però “els últims anys aquesta forquilla ha augmentat amb el canvi climàtic, la sequera o la contaminació”.

Tal com explica Muñoz, que també és una de les refe-

rents del grup de respiratoris a Osona, “el nombre de visites i la càrrega assistencial augmenta aquests mesos perquè a les al·lèrgies perennes [les de tot l'any] s'hi afegeixen aquestes”. A més a més, “com que són puntuals”, el pacient “triga més a venir perquè no hi està acostumat ni tampoc té adherència al tractament”. Per tant, “arriben més apurats que els que ja tenen una pauta i coneixen més els símptomes”.

Per tot plegat, més enllà del tractament, Muñoz destaca la importància d'asseure's amb el pacient per identificar el moment que pateix l'al·lèrgia, saber què

fer quan li passa, iniciar el tractament i fer-ne un seguiment. De fet, subratlla que, en el cas de les respiratòries, “és molt difícil diagnosticar a què es pot al·lèrgic”. “Una al·lèrgia no deixa de ser una alteració que compromet la immunitat del cos i cada persona pot ser sensible a un antigen diferent”, afegeix.

En aquesta línia, destaca que hi ha “determinades proves per a les més freqüents, però no per a tot i moltes vegades no són necessàries”. Si el quadre no és molt limitant, com una persona asmàtica, la metgessa explica que “és molt perillós demanar les proves, ja que després poden

Muñoz és referent del grup de respiratoris a Osona

no ajudar i creen més angoixa al pacient”. “A l'al·lèrgia moltes vegades no cal posar-li una etiqueta”, apunta Muñoz, mentre destaca que “el tractament és de símptomes” i si s'aconsegueixen controlar n'hi ha prou. Per fer-ho, el pacient pot prendre's antihistamínics o vacunar-se. Tot depèn de si la

reacció és molt important, si els símptomes són molt limitants i es tingui identificada la partícula en concret. Tal com apunta la metgessa, “si no té un impacte important, s'ha de valorar el risc-benefici”. “L'important és que el pacient estigui bé i tingui una bona qualitat de vida”, conclou.